

SLOVENIJA.

List 98.

V petek 7. Grudna

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odračtuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

V zadevah slovenske enakopravnosti.

V mnogih Dunajskih časopisih smo brali, de poslanci Celjskiga kroga, ki so šli na Dunaj prosit gosp. ministra notranjih oprav za prestavo kresijske vlade štajarskih Slovencev iz Marburga v Celje; ki je pravo središe ondašnjih Slovencev, niso bili od njega ne le uslišani, temuč še oestro posvarjeni, de taka prošnja izvira le iz ločitniga nagnjenja (separatistisches Gelüste), in de Slovincam sploh praviga Avstrijskiga občutka (österreichisches Bewusstseyn) majnka. De je moglo tako obdolženje vedno zveste in Avstrii v nar nevarniših časih nepremakljivo vdane prebivavce Slovenskih deželá hudo v serce zaboliti, vsak lahko spozna, ki ve, de niso Slovinci le z besedo, temuč de so v djanji očitanimu obnašanju ravno nasprotno zaderžanje vseskozi na znanje dajali, in de so smeli vsiga družiga poprej, ko takiga svarjenja iz ust ustavoljubiga ministra pričakovati!

Štajerski poslanci so tedej domu pridši za svojo neobhodno dolžnost spoznali, gosp. ministru pismo *) poslali, v katerim s prilično pa krepko besedo razjasnijo obdolženje Slovencev, in razložijo njih dela in obnašanje od volitve za Frankobrod noter do nabere za Jelčičevo armado, ob času Dunajskih prekucij noter do poslednjiga časa, ter sklenejo s temile besedami: „Naj bo ta kratka pa resnična razlaga, ktero dela (facta) preteklih časov spričujejo, gospodu ministru v prepričanje, de vsaka povedka „Bericht“, ki čast in zvestobo Slovencev napada, nič družiga ni, kakor nesramno početje nevošljivosti, ktera izvira iz obtežene vesti lastne krivice.“

Kdo, ki med nami živi, ne bo spoznal resnice teh besed! Iz tistih „berihov“ izvira vsa krivica, zavoljo ktere morajo Slovinci „Separatisti“ biti. To nam je že davnej znano, zakaj ne enkrat ampak večkrat smo slišali iz ust mogočnih gospodov, ki slovenskih časopisov brati ne znajo in le verjamejo, kar jim naši nasprotniki povedo, ravno tiste besede, ki jih je gosp. minister poslancam govoril. Minister ne more sam povsod pričjóč biti, tedej so le „berih“, ki jih dobiva, njegovo vodilo.

Kdor pa ve, de je bilo pri nas na Slovenskim pri stari vladi silno malo uradnikov, ki so domači jezik pisati znali, in clo veliko taci, ki še slovensko govoriti niso znali, in kadar so z ljudstvom govorili, se tolmačev posluževali, čeravno je bila znanost ljudskiga jezika predpisana, — kdor na dalje ve, de tudi v šolah je bil domači jezik zaterti pankert, ki so ga le med kmete tišali, — kdor to in še več ve — — — kako je na Slovenskim z ljudskim jezikom pred letam 1848 stalo, bo lahko spoznal, de §. 4. podstavnih pravic od presvitliga Cesarja narodam dodeljene konstitucije mora marsikterimu biti strasno hud tern v peti, kteriga se drugači znebiti ne misli, kakor če vse tiste čerani, natolcuje, psuje, in „Separatiste“ zato imenuje, kteri se za pridobitev od Cesarja podeljenih pravic potegujejo, se „stariga zatiranja“ zne-

biti in se od časov, ki so bili pred sušcam 1848, ločiti hočejo. V tem pomenu so pa tudi gospodje ministri s svojim občno hvaljenim programom od 27. listopada 1848 separatisti, in vsak pošten Avstrijan, ki ni „reaktionär“, ampak ustavni vladi vdan, je potem takim „Separatist.“

Kaj sami mi Slovinci bi ne smeli pravic vživati, ki so jih Cesar vsim narodam dali? ali pa le v tisti meri, kakor bi jo nam nekteri taki možaki merili, kterim je nar poprej za njih službo, po tem, zlo po tem pa še le za ljudske pravice mar? Javalne je kakšin narod, ki je bolj pohleven, kakor je slovenski, in gerda laž je, če kdo pravi, de bi bili Slovinci kadaj prenapeto terjali, de bi se mogli uradniki, ki imajo z ljudstvom opraviti, čez noč slovensko naučiti, ali če vidimo in slišimo, de pri toliko uradnikih in učencih na Slovenskim še clo dobre volje ni, se ljudskiga jezika popolnoma naučiti, in mu pravico v djanji skazati, ki mu gre, — ali zamoremo pri taci skušnjah veseli biti konstitucije?

Nadjamo se, de modrimu gosp. ministru Dr. Bachu bo enakopravnost narodov pri volitvi novih uradnikov sveto vodilo, in de bo pri vsacim „berihu“ dobro prevdaril, kdo ga je pisal. Le tako bo resnico zvedel. Uradnike, ki bojo svojo službo Cesarju zvesto spolnovali, zraven tega pa tudi ljudskim pravicam zadostili, bojo vsi poštene in miroljubi državljani spoštovali in ljubili, in med tronam in ljudstvom bo kraljevala serčna edinost, — in te pričakujemo od nove vlade! Pri stari je ni bilo.

Slovenske dežele morajo, kakor ustava zapove, djansko v pisarnicah in v šolah spoznane biti, de so slovenske po rodu in narodu svojih prebivavcov, in noben clovek ne bo zinil več razpirno od slovenskiga jezika, vsih govorov in razpartij bo konec, in s pravim veseljem se bo po tem vsak omikani Slovenec tudi družih jezikov, posebno nemškiga poprijel, ker je jezik Avstrijske vlade in avstrijskiga občinstva.

Slovenske dežele se niso ponemčile poprej, ko je edina nemšina kraljevala, — tode prosto ljudstvo je v omiki in v vednostih zastalo, de Bog pomagaj! Ni bilo ljudstvu primerjeniga poduka v šoli, ni bilo bukev, ni bilo nič, od kodar bi se bilo ljudstvo zamoglo podučiti, ker slovenskih bukev ni imelo, nemskih pa brati ni znalo. Omika slovanskiga jezika sploh je zaostala, ker se je jezik 18 milijonov Avstrijskih Slovanov zatiral, in drugi narodi so nam večidel po pravici očitali; „pojte Slovani rakam žvižgat, sej nimate v svoji literaturi nič.“ Kmet je lazil po kancelijah in je dobival pisma v nemškem jeziku, ki jih je nosil dostikrat od Poncija do Pilata, preden mu jih je kdo — prav ali ne prav — razložil. Še le v letu 1849 so mogli učeni vsih Slovanov vkup poklicani biti, de so izdelali besednjak za kancelije!

Leta žalostni stan odverniti, je želja tavžent in tavžent rodoljubnih Slovencev, — de se pa ta želja izpolne ali saj pa gotovo izpolnovati začne, imamo od Cesarja podeljeno ustavno pravico terjati, brez de bi zato zaslužili ime „Separatistov“ in de bi nam praviga Avstrijskiga občutka manjkalo, kteri občutek smo vselej djansko pokazali.

Poslednjič še eno vprašanje: Kako je to,

de nihče Rusinam (Ruthenen) ne očita, de so „Separatisti“, od kterih se poprej nič ni govorilo, kakor de bi jih ne bilo? Od Slovincov pa in od Slovenskiga se je govorilo in pisalo že pred sto in sto leti! — in vunder se zdej „Separatisti brez avstrijskiga občutka“ očitajo, zato ker se tudi za svoje pravice potegujejo!!

(Novice.)

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

Ljubljana. Začasni vodja Ljubljanskiga gimnazija, gosp. Dr. Kleeman je, kakor so Novice že povedale, ministerstvu uka navsveoval, de naj se slovensko berilo za spodnji gimnazij v Ljubljani s pomočjo skušenih slovenskih pisateljev napravi. Gosp. minister mu je odgovoril, de gosp. Macun v Terstu že izdeljuje tako knjigo, in da naj se gosp. Dr. Kleeman z njim zastran tega pomeni. Gosp. Kleeman je prašal slovensko društvo v Ljubljani za svet, kaj je dalje storiti in ako bi se hotlo slovensko društvo tudi tega dela vdeležiti? Slovensko društvo je gosp. vodju odgovorilo, da je rado pripravljeno s pripomočjo svojih udov tega imenitniga dela se vdeležiti, de mu je pa znano, de je rodoljubi gosp. Macun svoje delo že večidel izdelal, de tedaj slovensko društvo prepozno pride, — sicer pa misli, de tako delo, ki je namenjeno vsim slovenskim deželam, neobhodljivo potrebuje posvetovanja in pripomoči mnogih strani. Gotovo bo gosp. minister doveršeno gosp. Macunovo delo vodjam vsih gimnazij v pretres dal, in potem še le natis naukazal.

(Novice.)

Ljubljana. V sredo 5. t. m. je prišel 5. bataljon domačiga polka „Hohenlohe“ iz Ogerskiga v Ljubljano. Sprejela ga je muzika narodne straže in kup Ljubljančanov,

Pervi list deželnega zakonika za krajnsko kronovino je prišel na dan v slovenskim in nemškem jeziku.

V novim letu se bo vsaki dan poštni voz (Male) mej Reko in Postojno vozil.

Celovec 1. Decembra 1849. „Ali bo še dolgo tako, bom vsi vertoglav!“ je neki verli vlastenec v Sloveniji pisal. Ja res! taka je. Naše ministerstvo pri vsakej priložnosti oznanuje in poterduje, da je mu narodnost in jezik avstrijskih narodov sveta, nedotakljiva reč; — zapoveduje, „da si v tistih kronovinah, ki obsežejo več narodnost, vsakteri uradnik znanje v deželi navadnih jezikov zadobi in sploh si prizadene, enako pravico vsih narodov podpirati in v djanju jej veljavo pridobiti!“ — deputacijam obljubje: „da bojo nižji uradi gotovo z ljudstvom v materinskem jeziku poslovali in odpisovali!“ — naše ministerstvo vse to obljubje, zapoveduje in zagotavljuje, — zraven se pa sliši, da nove naprave uravnave komisije na znanost potrebnih jezikov clo nič ne marajo; kar smo od novih uradnikov zaslišali, je vse najlepša ironia na ministerske besede in obljube, in na ravnopravnost vsih narodov. Morebiti je v Beču tudi kaka fabrika, ktera bo gg. uradnikom z novimi, dobro plačanimi službami vred tudi po ustavi neobhodno potrebne jezike poslala!? Slišali smo, da so terdi Nemci, alj taki go-

*) To celo pismo je natisnjeno v 97. listu „Slovenije“ t. l. Vred.

spodi, katerih slovenščina je to, da je zibika na slovenske zemlji tekla, priporočeni za slovenske službe! Dela naravnost protigovore besedam in obljubam in pravicam: ali bo še dolgo tako, bomo vsi vertoglavci. —

Govorivši od neke Bečke fabrike spomnim se na novič tiste dobroznane, alj malo hvalljene fabrike, ki za vse kronovine naše razprostrane carevine sestavke kuje, in jih pod različnej obleki v vseh novinah prodaja. Že enbart sem opomnil, da ove sestavke malokdo bere, nihčeer pa ne porajta; dones moram pa še to pristaviti, da ova naprava vladi, in kakor pravijo, dobrej reči več škoduje, kot koristi. Ni dolgo, kar je dobromisleča „Celovčanka“ naskok napadla „Česke narodne novine“ in „südslavische Zeitung“, in ju oestro karala in na vso sapo oprovergovala. Obe novine ste v Celovcu in po celej kronovinici malo, malo poznane, razun slovenskoga društva ju malokdo pozna, ker ste pisane v liberalnim, in naverh še v slavjanskim duhu; s takimi spakami se naši kronovinčani nočejo pečati; že Ricijove liberalne novine jim tako presedajo in želodec težijo, da so že morali sdravnika jiskati, tožili so mende g. Ricija. — Una stranka pa, ustavna in liberalna, je jela po tistih dveh novinah praševati, in že gre glas, da misli marsikteri, ki prej od „südslavische Zeitung“ še vedel ni, ove novine za novo leto si naročiti. Nitimur in vetitum! Tako bojo tisti sestavki iz tiste fabrike svoj cilj in konec težko dosegli. Za tega voljo prosimo vodj tiste fabrike, da naj naj vrednikom kronovinskih novin oestro naložijo, gratis poslana fabriksartikelnje skerbnej in modrej prebirati in v svoje novine le samo tiste natisnuti, v katerih se bravcam znani sestavki karajo in oprovergovajo; sméšno in nedostojno je, posebno za ministerske alj polministerske novine, po Donkvišotovo proti vetru mahati. —

Čudni glasi se razlegajo po mestu; govori se, da na Laškim spet vré in se nekaj kuje, in da je maršal Radecky na novo 30—40,000 vojakov tirjal. Kaj je na tej novici, ne vem; to je pa gotovo, da se vojaki sada v hudej zimi den na den vežbajo. Sam sem vidil honvede, ki so se vežbali; prav čudno se mi je zdelo, ki sim slišal častnika (oficirja) takole komandirati in vpiti: „an mik sau“ (auf mich schau?), „nit red“, „reck sauen“ itd... Gospod častnik je mende bil Talijan, novaki so pa bli Madjari; ne vem, alj so ga sirote kaj zastopili; ja ga nisim zastopil. Meni se zdi, da je od ministerstva vojaštva že postava na svitlo prišla, da se mora v nižjih vojaških šolah vse v materinskem jeziku obučovati. Alj vežbanje ni predmet vojaške šole? —

Ministerski komisar pri komisiji za oslobodjenje zemljišč na Koroškim je našega knezo-škofa napravil, da bi se to važno in težavno delo z božjo pomočjo srečno dognati zamoglo. Pondelek, to je: 3. tega mesca bojo stolni dehant mésto bolnega knezoškofa veliko mešo peli; vsi udi ove komisije bojo pričijoči, in tudi ljudstvo je blo povablano. — Pri tej priložnosti tudi z veseljem opomnem, da se je patent za oslobodjenje zemljišč na Koroškim že poslovenil, in da bo v kratkim na svitlo prišel. Slovenci! koljka sreča bi bla za vas, ako bi vi ali vaši otroci znali gladko slovensko brati, ta postava in vse druge vas živo, živo zadenejo, alj bi ne bla velika sreča za vas, ako bi jih prav dobro zastopili! Alj kaj bo, če ne boste imeli slovenske šole? Svetli cesar in njegovo ministerstvo vam dobro hoče, vas hoče rešiti jarma ptujega jezika, alj vi tega — nočete, le silite za — nemščino, in tako ne znate ne slovenski ne nemški. Slovenske postave bojo za vas izhajale, slovensko bojo morali uradniki z vami govoriti, na slovenske uloge slovensko odpisovati, vojaki bojo se v nižjih vojaških šolah v maternim jeziku učili: — zato Slo-

venci! bodite modri, najte si dopovedati, in prosite, ja tirjajte slovenske šole! —

Naši knjigoteržci se že čudijo, da se državni zakonik in vladni list v slovenskim jeziku tak redko kupuje. Še nobeden uradnik si ga ni naročil; in v 3—4 tednih bo že možebiti moral po slovensko uradovati! Kako bode to mogoče? Slovenske čerke se učiti, slovenske bukvice in razglase prebirati, je težavno in modro; pri zelenej mizi sedeti, in terdititi: da ni Slovincov na Koroškim, da vsi nemško zaajo itd. to je lahko in sladko. Da bi se ti gospodi le ne golfali! Prosti kmet, kateri vas redi in plača, dobro ve, ktere pravice je mu svitli cesar po ustavi podeljil; on jih dobro ve, in jih bo tudi terjat. —

Svečan.

Hervaska in serbska dežela.

Govori se v prihodni ustavi za Hervasko in Slavonsko to, de ne bodo le po predlogi herv. slav. narodniga zbora vojskine, denarvine in tergovinske reči splošnimu ministerstvu izročene, timuč de bo minister Kulmer odgovorin skupno za vse djanja ministerstva. Po ukazu oktroirane ustave cesarstva se bo narodni zbor posvetoval čez prenarredo deržavljanskih in kaznovavnih pravnih postav po namerah splošnih postav cesarstva. Na mestu banskiga večja bode mende deželna vlada enaka vladam družih kronovin nastopila.

Po načertu nove uravnave granice bi vsakimu graniškemu brigadirju dodan bil vodni častnik (Stabsficir) auditor in vojni komisar za vlado in apelacijne reči; po dve tovaršii bi bile soseska, ktera bi se sama uradovala; perva dva bataljona bi bila vedno cela na nogah in v službi, četerti in tretji zapisana ali razpušena; graničar bi od deržave dobival obleko, v službi tudi plačo in kruh; hoste bi se mej graničarji in deržavo delile; le 2 bataljona vsaciga polka bi imela iz dežele iti; stotnik in drugi častniki bi le v vojaških rečeh gospodarili, oskerbništvo bi bilo srenjsko pod vodstvom stotnika, auditorja in še eniga redniga častnika iz tretiga ali četertiga bataljona, oskerbniških častnikov bi ne bilo več.

Herv. slavonsko general komando je naznanilo, de je pričetik tergovanja pri rastelih na bosniški meji pripušen; izpeljava orodja in municijona je še prepovedana.

V toplicah Daruvar so se pred enim tedni reči godile, ki bi jih komaj kaki bosniški kodia počenal. K dražbi bere želoda v grajšinskih hostah se je steklo veliko kmetov. Stolni sodnik si je namenil jih prisiliti, da bi želod po ceni od grajšine napovedani kupovali. Kmeti so se kot ustavno slobodni deržavljani temu vstavili, in ko sodnik prenehal ni, so jeli upiti in togotiti se. Kar sodnik, pištoli v rokah skoči med ljudstvo, pokliče vojašinj in ji ukaže v ljudi vsekati, ter je večim posestvo prodal, druge v ječo djat, in nekej tovaršij Gradiškancov vbogim kmetam dal na eksekucijo, kateri so vojsake še rediti mogli. Župan sela je pobegnul v Zagreb in bil do bana šel, ako bi mu bili pos dali; tako je le tožbo poslal banu, in drugo podal banskimu namestniku, ta pak, naprošen od komitata, je župana vkleniti ukazal. Ban je vstavil tako zatiranje naroda, in celo prigodbo preiskati zapovedal. Vsi zaperti so izpušeni in se bodo prosti izprašovali.

Austrijanska dežela.

Dunaj. Dan nastopa vlade nj. velič. sedajniga našiga cesarja je bil 2. grudna 1848. V spomin tega dneva so nj. velič. 2. grudna 1849 stvarili novi red za zasluge deržavljanov kteriga kolj stanu. Vstanovilni patent obseže XVII. stavkov. Imenu cesarju je v temu patentu že pristavljeno ime velikiga vojvoda vojvodine serbske. Novi red se bo dajal avstrij. deržavljanam, kateri so v vojski ali ob časi miru posebno vdanost cesarju in domovini skazali, ali občinimu pridu s povzdigo kme-

tijstva al obertnije z učenosti in vednosti itd. imenitno primogli. Reda so tri verste, namreč: velikiga križa, komturov in vitezov. Dohodkov pri redu ni, dolžnosti tudi ne.

Dne 2. t. m. je bila tudi velika pojedina pri cesarju.

Ravno tisti dan so sopet srečko potegnili za tretjo versto denarskih listkov, kateri se bodo koj v srebro in baker izmenovali. Vzdignjena je bila versta s čerko B, ktera obseže listke po 10 krajcerjev. Tudi pred že vzdignjene čerke C in F obe imate listke po 10 kr.

Dr. Fišhof, nekadjni poslanec in deržavni pod-tajnik, je izpuščen iz ječe, v kateri je bil 9 mescov zavolj izpraševanja čez obdolženje puntanja zadržan. Spoznan je mende čisto nedolžin.

Dan 2. t. m. so se po odpravljenimu snegu sopet pričele voznje po železnicah blizo Dunaja.

5. dan t. m. je deržavna tiskarnica izdala VI. zvezik deržavniga zakonika.

Ministerstvo kmetijstva obljubi darilo 200 cekinov za nar boljši novo knjigo od kmetijskiga ravnanja, ki bi bila za kmetijske šole.

Prof. Šembera je pričel nauk českiga jezika in slovstva na dunajski velki šoli, in prof. Kuzmany luteranski bogoslovski nauk v českim jeziku. —

J. Z Dunaja, 3. Decembra. Velik hrup je vstal v našej milej domovini, ko so perve pole slovenskega deržavnega zakonika v beli svet stopile. Nerazumljivo, polno tiskarnih pogreškov, neslovnično, protivno duhu slavenskega jezika i Bog večni ve, kaj še vse je moralo vbogo detice tihoma pobrati. Drugi list pride na svitlo, i valovi penečega morja se hipoma vležejo, temna megla nevolje se razgerne i prisije žarko solnce pohvale novorojenemu. Hvala lepa! Ako Bog dade i sreča junaška, bo sleherni list bolje napredoval. Zastran očitanih pregreškov zamorem tukaj par besedic pridati.

De je v prvem listu toliko tiskarnih pogreškov ostalo, pride le od tod, ker sestavljaci (Setzer) deržavne tiskarne le čerkiče slavenskega jezika ne umejo. Nobednemu se še ne sanja, kaj da sestavlja. Zastran izpuščanja pologlasnika e pred čerko r, ako jo glasnik nasledje, sim z g. vrednikom sam govoril. On bode, kakor hitro se več v tej reči znajdenih vlastencev zoper to oglasi, od svojega načina pisati odstopil, akoravno ne morem zamolčati, da ima tudi on s cirilico pisajoče Serbe i Čehoslavenne na svojej strani, ako pri tom ostane. Vsakikrat izverstni prestavek občinstvu podati, je marsikdaj zlo težko zavoljo naglosti prestavljanja. Nekteri razglas g. prestavljavec zvečer prejme, in do jutra družega dne mora prestavljen biti, kakor se je unidan pri razglasu zastran sladkorjevega cola zgodilo. Sledni previdi, de v jednej noči se prestavek ne more narediti, pregledati i prepiliti, kakor bi bilo želeti. I vendar se še pripeti, da je slovenski prestavek jasnej od nemškega izvirnega texta. Kdor v mojih besedah dvomi, naj prečita in pretrese 5. paragraf pervega razglasa III. lista: „... und dass die richterliche Verfügung oder das Erkenntniss auf den Schutz und die Wiederherstellung des gestörten Besitzes beschränkt sei.“ „Schutz und Wiederherstellung des gestörten Besitzes“ kako temno, kako nejasno, kako nedoločno! Čitaj pa slovenski prestavek: „in de sodnikova naredba dalje iti ne more, kakor de posest brani, ali če je motjena bila, jo v poprejšni stan postavi.“ Kako jasno i natanjko določeno! Scer pa drage vlastence zagotoviti zamorem, de se bo naš verli gosp. prestavljavec v prihodnjih listih tudi občno zaželjenih novejših oblik poprijel. —

(Konec sledi.)

Česka in Moravska dežela.

Dr. Pravoslav Trojan je spravljen v je-

čo k izpraševanju. Veliko se govori o taki osodi slavnega češkega poslanca. Nar bolj je dozdej še obveljala misel, da je obdolžen goljufij. Iz odbora za odvezo zemljiš je torej že odpravljen.

Cesar je deželni poveljniku poveljniku pisal, da je zlo zadovoljen s prejemo na Českim in v Pragi, in z dozrajno službo poveljnika. Njemu in ljudstvu se zahvali. —

Ogerska in Erdelska dežela.

Major Levartovski, vodja razpušene trume slovaških prostovoljcev, je naznanil, da je častnikom te trume zavolj dokazaniga domoljuba pripušeno tudi v prihodnic svoje sablje in svoje puše prideržati.

Iz te, zdaj domu izpušene vojašine ne edin prostak ni stopil v c. k. armado, častnikov le pet.

Francišek Romer (Romy) benediktinski duhovnik in učenik v Požonu je zavolj puntanja v orožju (služil je puntarjem kot žolnir) za osem let v terdnjavo v železju obsojen.

29 pred cesarskih, slednic puntarskih vojsakov je vojaška sodba v Aradu obsodila nekaj k smerti, nekaj v ječo: polni maršal Hajnau je smertno kazin spreobrnil v 18 letno ječo v terdnjavi.

Hajnau je vpeljal razglaševanje vsih ukazov v treh jezikih, nemškem, madjarskim in slovenskim po časopisih tega jezika, katerih edin, „Slovenske noviny“ na Dunaju izhaja. —

Generalmajor Ferdinand Majerhofer od Grünbüchl je storjen začasni deželni poveljnik, in Eduard Griez od Ronse, dozdej krožni poveljnik v Zadru, ministerjalni komisar za vojvodino serbsko in temeški banat.

Pismo Ludovika Batthyányi-a na Košuta.

Častiti prijatelj! Šest teških mesecev sim se mučil z vladnimi rečmi, in ko sim se hudim okoljšinam vmakniti in državno službo zapustiti moral, je prvo, kar čutim, grenkost. Kaj mora pač dobro mislečim domoljubom grenkejšje biti, kakor v lastni domovini dvostranosti obdolžen biti!

Ako bi kdo mojo dozrajno politiko naravnost zaverigel, bi me to ne jezilo, tega pa ne moram prestati, da bi mi kdo očital, da sim svojo moč v to rabil, da bi domovino v nevarnost pahnul. Moja cela minulost, ki je vsim od mojega početja odperla knjiga, bi morala vsako sumljivost odgnati. Ker je vonder moje dolgo prebivanje v Beču mnogim v spodtiklejš, hočem tedaj vzrok tamošnega prebivanja naznaniti.

Vi, častiti prijatelj, veste, da sim se z dovoljenjem odbora deželne brambe in več pri meni zbranih državnih poslancev v tabor podal, da bi z Lambergom govoril, in ga, ako bi bilo mogoče, napravil, da bi se bilo na postavnih poti ravnalo. Ker ga pa vonder ni bilo v našem taboru, sim menil, da se pri Jelačiću znajde, tedaj sim z dovoljenjem generala Moga majorja Bubna tje poslal z naročilom, da naj generala Lamberga še v tisti noči v pogovor k meni povabi. Ako bi se pa Lamberg ne najdel v sovražnem taboru, sim rekel od mene molčati. Bubna ni Lamberga v Jelačićevem taboru najdel, in v zaupu, da bo on kmalo prišel, je on brez moje vednosti in volje primerje sklenil. Te reči le zato opomnem, ker je bilo meni, me v sum pripraviti, to delo oporečeno.

V tem času so v tabor poslani državni poslanci take sklepe storili, ki niso samo nezaupanje do mene zapopadli, tem več tudi armadi nekoristni bili.

Naznanil sim to reč državnim poslanecem in jim svetval, čez to reč naj pred z častniki se pomeniti. To se zgodi, in tudi častniki so bili mojih misel, da ni varno, sklepe državnega zbora armadi naznaniti, in v to so poslanci dovolili, ko so častniki izrekli, da hočejo, ako bo Jelačić kraljevemu rokopisu (v katerem mu je bila vojska prepovedana) nasproti ravnal in jih napadel, se tako dolgo

bojevati, da bo cela sovražna armada ogersko zapustila.

Hotel sim se potem v Pešto nazaj podati, pa na poti sim zvedel od enega kurirja, ki mi je tri cesarske pisma izročil, da je Lamberg umorjen. V imenovanih pismih mi je bilo naročeno, da je Lamberg za neomejenega kraljeviga pooblastenca in Juri Maylath za kraljeviga namestnika zvoljen, in da moram to in raspušenje državnega zbora podpisati. Hitil sim tedaj nazaj, da bi sam z Jelačićem govoril, in da bi ga bil, ki je do zdaj kraljevi rokopis za nepristen in podvežen deržal, s tem sam prepričal in primoral, deželo s svojo armada zapustiti. Ker mi to ni po sreči steklo, sim hitel v Beč in scer zavolj dveh vzrokov: Pervič sim hotel nepostavnost prijetih rokopisov izreči, in drugič žalostno smert Lamberga poravnati; da bi samovolja to djanje v državno nesrečo ne porabila. Tudi zato sim se v Beč podal, ker sim upal, da se bode naša reč tam poravnala in moji domovini žugajoča nesreča odvernila.

Govoril sim z Vessenbergom, na kterege so mi vedno kazali, in sim mu povedal, da naše postave nobenega deželnega poveljnika ne poznajo, in da se državni zbor po postavah le takrat razpustiti zamore, ko je njegovo opravilo dognano. Zavolj Lamberga sim mu rekel, da je zavolj tega sodno preiskovanje napeljano, da se torej ta reč ne mora v nesrečo cele dežele porabiti in še manj zato, ker je državni zbor to reč grajal. Opomnil sim tudi Vessenberga, da je na Dunaju vzrok Lambergove smerti iskati, ker na postave niso porajali. Da se take nepostavnosti za naprej več ne gode, naj mi dovolijo izrečenje barona Bay-a za ministra predsednika poslati, kar bom po svoji dolžnosti rad podpisal.

Drugi dan sim pismo od cesarja prejel, v katerem mi je bilo dovoljeno odstopiti, in podpisal sim tudi barona Bay-a za ministra predsednika. Zraven tega je bilo pa še drugo pisanje priloženo, v katerem mi je bilo zapovedano namesti barona Esterhazy-a barona Recsey-a podpisati, kar nisim hotel storiti, ker odstopni minister le svojega naslednika podpisati sme, in ta še le zamore druge ministre zvoliti in jih v poterjenje predložiti. To sim Vessenbergu pisal in zraven tudi barona Recsey-a opominal, se v to reč ne mešati. Recsey me je vbogati obljubil. Kmalo potem sim zvedel od tistega rokopisa, kterege je Recsey podpisal in samostojnost Ogerskega vničil. Poiskal sim Recsey-a in mu vpričo prič očital nepostavno djanje. V zadevi rokopisa pa sim izrekel, da je v njem tako neporajtanje postav in napovedba vojske proti Ogrom; da Ogrom ni družega storiti, kakor za brambo dežele skerbeti.

Potem zapustim Beč in se podam skoz Oedenburg na svoje posestva, kjer sim se s svojimi uradniki in deželani na vojsko napravil, da domovini ne le s svetom, tem več tudi z blagom in kervjo pripomorem in pokažen, da sim zvest sin domovine.

Pa previdnost je sklenila, drugači z mano ravnanje; zavolj nesrečniga pada moram postljo varovati in roke križem deržati. Upam vonder, da se bode v moji zlomljeni rami kmalo toliko moči zbudilo, da se bodem moral proti pokončavnemu sovražniku dvigniti, da bom deležen ali slavne zmage, ali, če mora biti, velike smerti mojega naroda.

Še to opomniti moram, da nisim nikdar nobene reči brez dovoljenja svojih ministrov storil, in da od takih postav od leta 1848, po katerih bi bile naše postave vničene, nikdar nič slišati nisim hotel. To sim v privatnem in uradnem stanju vedno s svojim djanjem poterdil. (Presse.)

Iz Ogerskege zvemo, da je okolj Prešburga že na Donavi toliko ledu, da mlinarji več mleti ne morajo, in da se tamošni prebivavci boje, da jim bo za tega voljo moke majnkalo, tudi je, kakor zvemo po vsih kra-

jih velik sneg in mraz, pri nas pa imamo tako lepo jesen.

Ptuje dežele.

Nemška. „Kölner Zeitg.“ je glas po-gnala, da avstrijska vlada pruski s vojsko žuga, ako bi ta zdaj nemški narodni zbor sklicala. Pruski vladni časopisi resnico tega tajē. —

V Berolinu se je pričela velika kaznovav-na pravda proti učenimu svetovavcu Waldek zavolj lanskiga punta. Perve seje očitne sod-be pričo silne množice slušavcov so mu pri-ložnost bile, precej sumljivosti — v sebi že male — se znebiti. Slabeje kaže za štacun-skiga služabnika Ohm, kteriga ob enim sodijo, in kteriga izprašovanje marskaj noviga rozo-deva.

Virtemberski državni zbor za posveto-vanje ustave se je pričel 1. dan grudna, Sak-sonski zbor 26. dan listopada t. l.

Sliši se, da avstrijska armada na Če-skim bo prestopila v Saksonsko kraljestvo, puntarskim načinam v okom priti.

Francoska. V narodnim zboru hudi pre-pir. Desna stranka je hotla, da bi se udovam in otrokam mestnih stražnikov, kateri so bili v boji proti republikanci vbiti, kaj iz državne denarnice podarilo. Temu se je levica oestro vstavila, vstal je prepir, glasni hrup besedi in upitja, žuganje in obdolževanje, clo zvu-naj zbora se je več poročnikov serditih v dvo-boju skusilo.

V Algerii so se arabski rodovi proti Fran-cozi vzdignili, in francoska armada (11,000 mož,) jih dozdej ni zamogla vkrotiti. Dol-žuje se vojskovodja general šaron nemar-nosti. —

V Parizu pričakujejo do konca t. m. per-viga poslanca cesarja Hajtijanskiga.

4000 mož francoske armade na Rimskim je vlada nazaj domu poklicala.

46 prijatlov kraljestva Henrika V. je po-licija v Parizu napadla pri nekimu zboru, in jih zaperla, vsi so bili zvanaj eniga, v krasni gosposki obleki.

Predsednik republike je zbrane, novo iz-voljene poveljnike deželnih departementov slo-vesno nagovoril, in med drugim jim ukazal, da že zdaj imajo pripravljati ljudstvo k temu, da ga bo v 3 letih vnovič volilo za predsed-nika.

Med vlado Sandvikskih otokov in tam-kejšnim konsulam Francozov je prepir vstal; Francozi so se siloma terdnjave polastili, ter jo zopet zapustili, in s konsulam vred se do-mu odpeljali na Francosko.

10. ga t. m. misli predsednik L. Napoleon v počastenje svoje izvolitve veliki spregled na-rodne straže in veliko pojedino napraviti.

Bosna. Od stanja bosniških zadev se „Agramerici“ piše, da se bodo Kedulak iz Vihača in njegovi sosedi novim davkom, ki jih je travniški vezir razpisal, zoperstavili. Govori se, da je v Travnik 8000 vojakov prišlo. Ravno tako se tudi bernskim novinam piše: V Bosni je mir, ali ljudstvo ima veliko skerb zavolj pomanjkanja živeža. Veliko orožja in druge vojskine priprave se iz Rumelie v Bosno prevažvajo, terdnjave se popravljajo, in neprestano se dela, da bodo pred dokon-čane. Vse mesta v Bosni dobivajo pomnože-ne posadke, posebno v tistih krajih, v katerih so se vstajniki vsedli. — Turška vlada še dvomi, koga da bi za poveljnika bosniške ar-made postavila; do zdaj je še cela armada pod poveljništvom Tahir-pašata, od kterege se povsod govori, da bode v kratkem Bosno zapustil. Gosto premembo deželnih vladarjev v Bosni, kakor tudi v drugih turških deželah, narod malo obrajta, ker vsak vezir nove po-stave in povelja vpelje, ki djansko stanje na-mesti ga popoboljšati, le slabši store, in tako pride, da, akoravno Tahir-paša ni ljudoljub-en, se vonder Bosnijaki boje prihodne osode, ko bodo drugega poveljnika dobili.

Nepolitiški del.

Ilirskoslovenski jezik.

Iz početka ne bilo bi mudro, berzo vse prevrati i preveliku premenu i burju zagnati u jeziku i slovstvu; takove stvari moraju le na tihom i po malo jedna za drugoj se upeljati.

Kolár.

Verlo koristno bude za nas Slovence, ako se naši učeni muži i vlastensko misleći mladenci s književnim ilirskim jezikom po malo soznane. Velika korist, ktera bude iz toga za naše slovensko pleme i za vse Jugoslavene izvirala, se u kratkom se povedati i razložiti ne more. Toliko skušnja uči, da narod toliko nagleje k blagostanju i narodnoj sreći napreduje, kolikor si bolje prizadeva, da se po braterskoj ljubezni i uzajemnosti sjedini i složi. Jedinstvo i sloga medjusobna dajate narodu važnost i moć u vsih opravilih. Sloga jači, nesklad tlači. Braterska ljubezn naj nas Jugoslavene veže, ona naj je nam skala, na kteru prihodnost svojega naroda zidamo; da budemo podobni mudromu mužu, koji je svoju hišu na skalu sozidal, prišli su vetrovi, priletela je burja, pa hiša se ni poderla, ker je bila na skalu sozidana.

Da se izobraženi Slovenci s ilirskim jezikom soznamo i se ga navadimo, je nam neobhodno potreba: vendar ne silimo nikogar, da bi ilirsko pisal. Sila nije nigdar mila. Vsakomu slovenskomu spisovatelju naj je popolnoma svobodno, da piše ali po slovensko ali po ilirsko, kakor mu je drago. Mi ga vse jednako spoštujemo i častimo. — Vredništvo kmetijskih Novic je tako svobodomiselnost in prijazno činilo, pri upeljevanju našega pravopisa. Prijateljsko su u Novicah pisatelji svoje misli razlagali i dokazovali, da se ovi pravopis upeljati mora. Ako se je nekak človek preostro oglašil, hotel se gerdo prepirati i smešnjavu delati, se mu je jasno i po muško povedalo, da nije prav se potrebnost i dobroj stvari ustavljeti, i javno se prepirati. Zato se je pak pravopis po tih vlastencih lahko i naglo, kakor bi rekel, ipso facto upeljal. — Ravno tako ljubeznivo su se vlastenci u novinah Slovenija obnašali; vsi goreći za srečo našega naroda su sjedinjeno i složno se poganjali za to, što su za potrebnost spoznali.

Ravnajmo se ravno tako složno sadá pri upeljevanju ilirskoga jezika!

Slovenščine nigdar ne zmetujemo; ona je zemljišće, na kojem stojimo i slovstvo naše dalje zidati hoćemo. Zidovje bi se pak naravno ne utverdilo, ako bi počeli zemljišće podkopavati, na kojem zidati zelimo.

Naše priprosto ljudstvo naj govori u raznih krajih Slovenie različno, kakor do sadá. Tudi Némci imaju za celu Némčiju samo jedan jedini književni jezik i ljudstvo govori vendar povsuda le po domaće.

Pišimo se za napred po slovensko vse, što je samo za priprosto ljudstvo namenjeno, postavim: molitne, gospodarstvene i kmetijstva se tičeće knjižice; naše kmetijske Novice; obći državni zakonik, ukaze, zapovédi, oznanila, oklice i tako dalje. Mi smo že zadovoljni, ako se u pisarnicah le po slovensko vendar jedankrat uradovati počne. Ne terjajmo ilirščine, — še slovenščina se bude uradnikom od početka utakovala. Ovo ne more drugače biti: Omne initium ardet. Ne zamérimo jim, ne očitajmo jim, ako se jim nekaka pogreška bude podkradla; pohvalimo jih, ako ravno bi u njih spisih skoro polovina némških slov se snajšla. Da skušaju po slovensko uradovati, to je vsakako hvale vredno, toliko hvalevrednejše, ker jih to od početka mnogo truda stoji. Take smešnjave Slaveni vendar ne budemo nigdar u pisarnice dobili, kakoršnu imaju Némci u svojem „kanclajštilu.“

Nasproti tomu pak pišimo po književno ilirsko, to je po jugoslavensko, vse, što je za izobražene i učene domorođce; vse, što je tako imenitno, da imaju čitati (brati) i razumiti vsi Jugoslaveni, to je Slovenci, Horvati i Serblji. Za sadá pišimo samo u času nekak kratek sastavek u našu Sloveniju, pa kolikor moguće lehkoraumljivo, u kratkih stavkih (Sätzen) i po slovensko, samo u tistih osmerih slučajih obrnimo besedu po ilirsko. Mi ne smémo slovenščinu zapustivši s jednim skokom u književni jugoslavenski jezik planuti, temoć po malo, tako po času se ilirščini približevati, da slovenski čitatelj (bravec) kumej čuti, da po ilirsko pišemo, da se njemu zdi vse lépo po slovensko. Mi slovenščine ne smémo zapustiti, nego (temoć) vse naše

pleme pazljivo i varno bližje k jeziku književnomu peljati. S jednim okom gledajmo napred na književni jezik, da se mu bližamo, s drugim pak na zadnja koleša, da se ne prenađimo. Lépo opoménja naš slavni Kolár u knjigi Hlasove o potrebe jednoty spisovneho jazika pro Čechy, Moravany a Slovaki: „Iz početka ne bilo bi mudro berzo vse prevrati i preveliku premenu i burju zagnati u jeziku i slovstvu, takove stvari moraju le na tihom i po malo jedna za drugoj se upeljati.“

Da oprostite — sit venia verbo — koristno i dobro bi bilo, da bi si slovenski domorođci pripravili knjigu: Pravila kako izobraževati ilirsko narečje i u obće slavenski jezik, ker se u njoj glede sloge i uzajemnosti književne obširno govori. Spisana je po ilirskoslovensko, blizo tako kakor ovi sastavek. — Ravno tako bi bilo želeti, da se šolska knjižica: Predpisi latinsko- i cirilsko-slavenski razširi med učiteljskim pripravniki i med djaki (šudenti); u njoj se najde naukoslovje pisavno (Schreiblehre), abeceda i čitanje (branje) s cirilskimi tiskavnimi i pisavnimi pismeni (antiqua und cursiv) i devet predpisov latinsko- i cirilsko-slavenskih. *)

Primimo i lotimo se toga važnoga děla od vsih strani, sadá je naj priložnejše vreme k tomu. Želja za književnu slogu je med Slovenci probudjena, slavenska plemena našega cesarstva hrepene i teže za slogoj i uzajemnostju, sama vlada naša je pokicala od vsakoga slavenskoga plemena u cesarstvu po dva učena muža u Beč (Dunaj), da bi vsa narečja se, kolikor moguće, sblížala u izrazih uradnih (in der Terminologie des Amtstiles); i to važno dělo za vradnike i za Slavene je že dokončano i se bude pri toj priči tiskalo.

Zato le napred u imenu božjem, da se složimo u književnom jeziku s bratri svojemi Horvati i Serblji: Kđer brat bratu ruku pruži (podá) onde rod i dom ne tuži!

Matia Majar.

Trap.

(Pripovedka.)

Bil je en oće, ki je tri sine imel. Dva sta bla brihtna, nar mlaji pa trapast. Primerilo se je, de je oće vmerl. Starsi in sredni sin si meni nič tebi nič posest razdelila, tako, de na mlajšiga nič ne pride, Trap gre proč, stopa tje v en dan naprej in milo joka. Gre po svetu in napred sreća tropa pijancov, ki so se ga naserkali, so ukali ino vse sorte okrogle krožili. Zlo se jim zamerzi, jokajočiga vidit. Padli so écz trapa in ga hudo našeskali. „Kjer se mi veselimo, pravijo, tam se ne sme žalovati.“

Trap se bolečin vije in prosi. „Bom pa kaj družiga, pravi, za naprej delal, če ljudi srećam. Le povejte, kaj?“

Pijanci. Prav! le govori: Imamo ga, pa se bi ga radi!

„Bom storil“ odgovori trap. Pri ti prič ga puste; on pa odide, gre in gre in koraka naprej.

Pride do samotniga kraja. Blo je na velki cesti. Tam je neki mož veliko dnarja zgubil in ga ravno skerbno iskal. „Imamo ga, pa se bi ga radi!“ upije trap, ko iskajočiga vglada.

Ta meni, de je dnar najden in veselo ptujcu nasproti gre. Dajte sem prijatel! mu reče, moj je, pa vi veliko plačo dobote. — Pa trap kroži to svojo na dalej in uni je menil, de se norca dela. Vzame tedej bić in mu vroće zaklada.

„O joj! plaka neume, več ne bom tako govoril, pa povejte mi kako hoćem, de bo ljudem vseć.“

Ptuje. Če te kak tak praša in ée družiga ne veš, reci: Nić, nič! —

„Bom storil“, pravi trap. Potem odide, gre in gre in koraka naprej.

*) Knjiga imenovana: Pravila kako izobraževati ilirsko narečje i u obće slavenski jezik — ima 130 stran u velikoj osmini i velja 45 kr. sr. Predpisi veljajo 20 kr. sr. Obědvě knjigi ima na prodaj za ovu cěnu u Celovcu Sigmund, u Ljublani Lerher in Kremžar, u Terstu Živic, u Gorici Paternoli, u Marburgu A. Ferlinec, u Ptuj Spritzaj, u Celju Jeretin, u Gradcu Majar, u Krajskom městu Reš, u Novom městu Vejpustek, u Radgonu Vajzinger, u Bělaku Poznik, u Zagrebu Supan. Ktor gotovih novcev za 10 iztiskov meni fraukirano pošle u Zabnice (Saifnitz in Kärnten) dobi jedennajstu knjigu na verh.

Pride do vode. Tu so ribei ribe lovili. „Nić! nič!“ Zavpije trap, jih vgladavši. Ribei res se niso nič vjeli in bli so silno nevoljni. Vse plane zdaj z mrežjimi dragovi na suho. Trap je vnović tepen.

Trap. „Odpustite! kako ćem pa reći?“

Ribei. Dans eno, jutro dve! je naš pregovor. Ta nam je vseć.

„Prav!“ odgovori trap. Potem odide, gre in gre in koraka naprej.

Pride do vislic. Tukaj so ravno babo obešali. Dans eno, jutro dve!“ vpije trap. Ljudem se je ženica smilila, zlo jih tedej besede neumniga zdražijo. Zagrabiyo ga in ga tako nabijejo, de se komaj zave.

Trap. „Bog se vsmili! al nisim prav govoril?“

Ljudje. Tepec! drugikrat reci: Bog se vsmili duše.

„Bom“ odgovori trap. Potem odide, gre in gre in koraka naprej.

Pride do konjederca, ki je ravno paro derl. „Bog se vsmili duše! Bog se vsmili duše!“ reče trap in se začne z vsiga gerla smejati. Tudi konjederer misli, de norce vganja. Bil je tamin mož, z kterim se ni blo šaliti. Prijel je poleno ino je trapa silno namahal.

Trap. „Kako bi bil pa reći mogel?“

Konjederer. Čakaj! bom ti jo zasolil. Pri tem mu pokaže trop krojaćev, ki se tepó. Tje pojdi, mu reče, in prašaj: Al kozla jezdarite?

„Bom“ pravi trap. Potem pa odide in koraka, kamor mu je zavkazano.

Pride do krojaćev. „Al kozla jezdarite?“ jih praša. Komaj uni „kozla“ zaslišijo, se hipoma vsi vanj-ga zaderve in ga tako nemilo z vatli omerijo, de mu pleća in herbet zaćerne.

Trap. „Zakaj vam prav ni? Ne vem, kaj bi bli vi željeli.“

Krojaći. Tepec pojdi! Če se tako tropo srećas reci: Tako se le norci spremlajo. Potlej boš pametno govoril.

„Prav!“ odgovori trap. Potem odide, gre in gre in koraka naprej.

Pride do gospodov in gospodićin, ki se po planu radujejo in sprehajajo. „Tako se le norci spremlajo“, jih trap nagovori. En čas ga gospóda kisle gleda, ker pa le ne odjenja, gospodje svoje španske palce vzdignejo in ga tako premlatijo, de je bolj mertev kot živ.

Ko se zbrihta, je gospóda odšla, le eden je še sem in tje hodil; tega on praša, kako de bi bil govoriti mogel.

Gospod. Kak prilizk bi bil izrekel, postavim: Sloga in sprava. In še dar bi bil dobil.

„Bom“ pa drugo pot bolje opravil, pravi trap. Potem odide, gre in gre in koraka naprej.

Pride do vojsakov, ki so ravno v boj gromeli, in le po kervi hrepene. Peli so divje pesmi, polne ognja in bojne nadušenosti. „Sloga in sprava“, jim trap upije, dar pričakvaje. Pa spekel se je. Miroljubne besede vojsake tako razkaćijo, de ga z bodali in puškami sujejo; tepejo in ljuto terpinćijo.

„Tako že spet ni prav!“ stoka trapec, povejte mi vender, kaj bi vsim vseć bilo.

Vojsaki. Beseda mož je: Bimo jih, dajmo jih! le babe drugać govore.

Trap. „To si bom zapomnil.“ Potem pa odide, gre in gre in koraka naprej.

Bla je noć, ko v neko vas dospé. Perva hiša je bla posebno bogata. Pa ravno to noć so écz to hišo tatje prišli in že so lestvice pristavili v šrambe se zmužati.

Ko jih trapec zagleda, začne upiti: „Bimo jih, dajmo jih! bimo jih dajmo jih!“

Strah tatov ni za popisati, ko te besede zaslišijo. Mislili so, de ljudje nadnje gredo. Res je to klicanje trapa spijoće ljudstvo prebudilo. Vse vre vkupej in kmalo so tatje zasaceni. —

Gospodar hiše, ki je bil bogat in je bil zdaj v nevarnosti vse zgubiti, je bil grozno vesel. Trapa je k sebi vzal in ga noter do smerti pri sebi obderžal. Zakaj le njemu se je imel za ohrambo bogastva zahvaliti.

Dva nauka daje življenje trapa. Pervić: ljudem se nikol ne vstreže. Drugić: Tud slep šinkove scasama korito najde.

Jovan Terdina.

Smešnica.

Dva skupej pijeta. Pervi reče drugemu: Ni vonder boljsega na svetu kakor en kozarec dobrega vina. Drugi pa mu zaverne: Eno vedro je vonder še boljše.